

17.06.2013

Stj/1

§ 726

Selvitys sosiaaliasiamiesten toiminnasta vuodelta 2012

HEL 2013-004730 T 05 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen Helsingin sosiaaliasiamiesten toiminnasta vuodelta 2012.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Selvitys sosiaaliasiamiesten toiminnasta v.2012

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee merkitä tiedoksi selvityksen Helsingin sosiaaliasiamiesten toiminnasta vuodelta 2012.

Esittelijä

Vuonna 2012, jota käsiteltävänä oleva selvitys koskee, Helsingissä sosiaaliviraston palvelut toimivat lapsiperheiden, aikuisten, vanhusten sekä päivähoidon vastuualueilla. Vuoden 2013 alussa sosiaali- ja terveystoimi yhdistettiin ja päivähoito siirtyi varhaiskasvatusvirastoon. Valtakunnallisesti päivähoito on siirretty sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalta opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle.

Sosiaaliasiamiesten selvityksessä on tarkasteltu erityisesti sosiaalihuollon asiakkaan asemaa. Sosiaaliasiamiehet käsittelevät selvityksessään asiakkaiden oikeusturvakeinoja sekä asiakkaiden antamaa palautetta ja yhteydenottoja sosiaaliasiamiehiin.

Liitteenä oleva selvitys ja sen johdosta pyydetyt päätöshistoriaan sisältyvät sosiaali- ja terveyslautakunnan sekä varhaiskasvatuslautakunnan lausunnot käsittelevät toimeentulotukeen, lastensuojeluun, vammaistyöhön ja vanhuspalveluihin sekä asiakaspalveluun ja -palautteisiin liittyviä kysymyksiä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

17.06.2013

Stj/1

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Selvitys sosiaaliasiamiesten toiminnasta v.2012

Tiedoksi; Muutoksenhaku: Muutoksenhakukielto, valmistelu

Sosiaali- ja terveyslautakunta
Varhaiskasvatuslautakunta
Sosiaali- ja terveysvirasto
Varhaiskasvatusvirasto
Sosiaaliasiamiehet

Päätöshistoria

Varhaiskasvatuslautakunta 14.05.2013 § 72

HEL 2013-004730 T 05 00 02

Päätös

Varhaiskasvatuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle sosiaaliasiamiesten raportista seuraavan sisältöisen lausunnon.

Varhaiskasvatuksen osuus sosiaalimpiesten raportissa

Yhteydenottoja sosiaaliviraston sosiaaliasiamiehille tuli 1 255, joista 8 (0,6 %) koski varhaiskasvatusta. Raportissa varhaiskasvatuksen osuus on hyvin vähäinen. Esitetyt huomiot liittyivät yksittäisiin päivähoitossa tapahtuneisiin tilanteisiin. Tilanteet olivat varhaiskasvatuksen johdon tiedossa ja ne on käsitelty.

Asiakkaiden asema varhaiskasvatuksessa

Lasten vanhemmat ja varhaiskasvatuksen henkilökunta tapaavat päivittäin lasta tuotaessa ja haettaessa ja käyvät säännöllisesti lapsen hoitoa ja kasvatusta koskevia keskusteluja. Varhaiskasvatuksessa on kiinnitetty usean vuoden ajan huomiota vanhempien ja henkilökunnan välisen kasvatuskumppanuuden rakentumiseen ja sen ylläpitämiseen, mikä ilmenee vähäisinä yhteydenottoina sosiaaliasiamieheen. Yhteydenottojen sisällön tuntemuksen sekä asiakaskyselyjen perusteella voidaan todeta, että vanhempien osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet ovat toteutuneet varhaiskasvatuksessa hyvin.

Lasten päivähoiton asiakaspalvelu on ollut jatkuvan huomion ja kehittämisen kohde. Asiakkaiden selvityspyyntöihin ja kriittisiin

palautteisiin paneudutaan, tehdään tarvittavat korjaavat toimenpiteet ja vastataan aikataulun mukaisesti. Asiakaspalautetta kootaan ja analysoidaan systemaattisesti palvelun laadun varmistamiseksi. Tulevaisuudessa Helsingin kaupungin palautejärjestelmä mahdollistaa asiakaspalautteiden ja niihin annettujen vastausten julkaisemisen, mikä osaltaan lisää toiminnan läpinäkyvyyttä.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Sirkka-Liisa Ihalainen, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 42543
sirkka-liisa.ihalainen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 14.05.2013 § 125

HEL 2013-004730 T 05 00 02

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle sosiaaliasiamiesten toimintaa vuonna 2012 koskevasta selvityksestä seuraavan lausunnon:

"Tämä lausunto ja sosiaaliasiamiesten selvitys perustuvat sosiaaliviraston järjestämään sosiaalihuoltoon ja sen tuottamiin sosiaalipalveluihin vuonna 2012. Viime vuosi oli monessa suhteessa poikkeuksellinen ja viraston toimintaan vaikutti käytännössä koko vuoden loppuvuotta kohti kiihtyen valmistautuminen tulevaan organisaatiomuutokseen. Toisaalta lastensuojelussa lastensuojeluilmoitusten käsittely, lastensuojelutarpeen selvittäminen sekä suunnitelmallinen sosiaalityö eriytettiin omiksi toiminnoikseen vuoden 2012 aikana vaiheittain ja toimeentulotuessa palvelujen uudelleenorganisointi toteutettiin vuonna 2011 ja 2012, mitkä osaltaan vaikuttivat toimintaan viime vuonna.

Sosiaaliviraston ja terveyskeskuksen yhdistämisellä pyrittiin toisaalta tehostamaan sosiaali- ja terveyspalvelujen integraatiota. Toisaalta tavoitteena oli myös keventää uuden viraston hallintoa ja yksinkertaistaa sen rakenteita sekä siirtää resurssien painopistettä entistä enemmän asiakkaiden palveluun ja tehostaa nimenomaan sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistä ja antamista kuntalaisille. Tavoitteiden saavuttaminen tullee näkymään aikaisintaan vuonna 2014, mutta yleisesti voidaan katsoa, että organisaatiomuutoksella toteutetut palvelurakennemuutokset tulevat vastaamaan sosiaaliasiamiesten selvityksessä esitettyihin sosiaalihuollon toimeenpanon kehittämistarpeisiin.

Selvityksessä todetaan sosiaaliamiesten työtilanteen olleen vaikea vuonna 2012, koska sosiaaliamiestoimintaan oli käytettävissä vuotta 2011 vähemmän työntekijäresursseja. Organisaatiouudistuksen henkilöstösuunnitelmassa sosiaaliamiesten määräksi vahvistettiin kaksi henkilöä. Kevään 2013 aikana resursseista on ollut käytössä osa-aikaeläkkeen ja perhevapaan vuoksi 1,3 henkilötyövuotta. Vajauksen täyttämiseksi on jo käynnistetty rekrytointitoimia.

Sosiaaliamiesten selvityksessä esitetään muutoksenhakuprosessin ottamista arvioitavaksi siltä osin, voidaanko joitakin päätöksiä palauttaa uudelleen valmisteluun joutuisammin ennen kuukausia kestävästä jaostoprosessista. (s. 29)

Jo nyt jaostovalmistelijan ryhtyessä valmistelemaan muutoksenhaun johdosta annettavaa jaoston päätöstä ja havaitessa viranhaltijan päätöksessä virheen, hän ottaa yhteyttä viranhaltijaan ja pyytää tätä korjaamaan virheellisen päätöksen. Kun virhe on korjattu, asiakkaalla ei yleensä ole enää tarvetta muutoksenhakuun ja hän peruuttaa sen eikä asiaa viedä jaoston käsiteltäväksi.

Lausunto perustuu pääosin perhe- ja sosiaalipalvelujen ja sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen osastoilta saatuihin kannanottoihin sosiaaliamiesten selvityksestä ja keskittyy niiden mukaisesti toimeentulotukeen, lastensuojeluun, vammaistyöhön ja vanhustalouteen.

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Sosiaaliamieheen oltiin yhteydessä vuonna 2012 toimeentulotuen asiointi- ja päätöksentekoprosessin, vammaistyön omaishoidontukeen liittyvien asioiden, lastenvalvojen jonotilanteen ja lastensuojelun palvelujen saannin ja lapsen etuun liittyvien asioiden osalta. Lastensuojelun osalta sosiaaliamies kiinnitti huomiota myös sijoitettuna olevan lapsen sijaishuoltopaikan sopivuuteen ja valvontaan, rajoituspäätöksiin, perheelle maksettavien ruokarahojen määrään ja maksuun sekä sijaishuollosta itsenäistyvien nuorten jälkihuollon palvelujen saantiin.

Lisäksi sosiaaliamiehen selvityksessä tuotiin esille haasteita asiakkaan mahdollisuuksissa tavata ja tavoittaa oma työntekijä tarvittaessa sekä asiakkaan saamaan palveluun liittyviä asioita.

Toimeentulotuki ja aikuissosiaalityö

Toimeentulotukea saavien kotitalouksien määrä lisääntyi 2,1 % vuodesta 2011. Toimeentulotukihakemusten keskimääräinen käsittelyaika oli 4 työpäivää ja kiireellisesti käsiteltiin 33 % hakemuksista.

Toimeentulotukihakemuksia joudutaan täydentämään silloin, kun se on välttämätöntä päätöksenteon asianmukaisuuden vuoksi. Tällöin asiakkaalta pyydetään tarvittavat tiedot lisäselvityspyynnönä joko puhelimitse tai kirjallisesti. Kirjalliset lisäselvityspyynnot on ohjeistettu lähetettäväksi 1. luokan postilla, jotta asiakas saa sen mahdollisimman nopeasti.

Toimeentulotuen myöntämistä linjataan pysyväisohjeilla sekä vuonna 2012 sosiaaliviraston sisäisillä ohjeilla. Ohjeissa on linjattu erityismenojen myöntämiskäytännöistä kuten vuokran kohtuullistamisesta ja lasten harrastusmenojen määrästä sekä takautuvien tulojen huomioimisesta. Toimeentulotukea myönnettäessä tehdään pääsääntöisesti laskelma asiakastietojärjestelmässä (ATJ), jossa on automatiikkaa laskelman tueksi. Sosiaalialan ammattilaisella on mahdollisuus myös harkintaan asiakkaan yksilöllinen tilanne huomioiden. Muun muassa perusosan alennuspäätökset tehdään tarkkaan harkiten ja alennuksen käyttö edellyttää suunnitelman tekoa asiakkaalle eikä se saa vaarantaa asiakkaan ihmisarvoisen elämän turvaa. Alle 25-vuotiailta alennettiin perusnormi vuoden 2012 aikana 376 tapauksessa eli 4 %:lle kaikista alle 25-vuotiaista toimeentulotuen saajista. Vanhempien asiakkaiden osalta alentaminen on harvinaisempaa.

Toimeentulotuessa panostetaan kuluvana vuonna erityisesti toimeentulotuen päätöksentekoon liittyvään koulutukseen. Koulutuksen tarve on ilmeinen muun muassa työntekijöiden vaihtuvuuden johdosta.

Toimeentulotuen maksatus keskitettiin sosiaalivirastossa vuonna 2012. Suurin osa maksatuksista tapahtuu joko saman tai seuraavan päivän aikana toimeentulotukipäätöksen teosta.

Vuonna 2012 välityksessä oli 1 430 helsinkiläisen etuudet, mikä on 3,3 % suhteutettuna toimeentulotuen saajatalouksiin. Vuonna 2012 välitystilitt hoidettiin manuaalisesti. Vuoden 2013 alusta otettiin käyttöön tietojärjestelmän muutos, joka mahdollisti niin sanotun välitystiliotteen käyttöönoton. Siitä näkyvät asiakkaan tuloina olevat etuudet ja hänelle maksetut varat yksilöitynä kuukausittain.

Sosiaaliasiamies kiinnittää selvityksessään huomiota vuokravelkaisten lapsiperheiden toimintamalliin. Siinä mukana olevat lapsiperheet ovat asuneet tilapäismajoituksessa ja heillä on vuokravelkojen vuoksi vaikeuksia saada kaupungin vuokra-asuntoa. Helsingissä on käynnistetty työryhmä, jonka tehtävänä on suunnitella kriisiasumisen ja pysyvän asumisen välinen työnjakomalli sekä luoda hallintokuntarajat ylittävät toimintakäytännöt prosessin hallitsemiseksi.

Vammaistyö

Omaishoidon tuen päätöksissä huomioidaan hoidon sitovuus ja asiakkaan saamat muut palvelut. Hoidon sitovuudesta/ maksuluokasta saattaa olla erimielisyyttä esimerkiksi tilanteissa, joissa omaishoidon asiakkaalla on muita palveluja. Lasten kohdalla tuen tarvetta arvioitaessa lapsen toimintakykyä verrataan saman ikäisen vammattoman tai terveen lapsen toimintakykyyn. Lapsen päivähoito tai koulu vaikuttaa hoidon sitovuuteen ja huoltajan mahdollisuuteen käydä esimerkiksi ansiotyössä. Vammaistyössä tarkennettiin loppuvuodesta käytäntöjä niin, että lasten käytökseen liittyvät haasteet huomioidaan hoitoisuutta arvioitaessa.

Sosiaaliasiamies on selvityksessään kiinnittänyt huomiota asiakkaan asemaan hänen täytettyään 65-vuotta. Vammaistyö on edellisen organisaation aikana sovittujen käytäntöjen mukaan huolehtinut alle 65-vuotiaiden vammaisten ja monisairaiden helsinkiläisten omaishoidon tuesta ja järjestänyt mm. omaishoidon lomituksen erilaisissa ostopalveluissa. Sovitun käytännön mukaisesti asiakkaat siirtyivät vanhuspalvelujen järjestämän omaishoidon tuen piiriin ja samalla muihin vanhusten tukipalveluihin. Käytäntöjä tullaan tarkastelemaan jatkossa uuden organisaation työnjaon mukaisesti. Käytännössä monet vanhusten tukipalvelut sopivat myös vanhusikäisille vammaisille henkilöille ja ovat ensisijaisia erityispalveluihin nähden.

Lastensuojelu

Lastensuojelun osalta palautteet koskivat useimmiten lastensuojelun palveluita ja niiden riittävyttä ja oikeaa kohdentumista. Lastensuojelun vastuusosiaalityöntekijä tekee asiakkaan tuen tarpeen arvioinnin ja määrittää sen perusteella, mitä tukea ja palveluja asiakas tarvitsee. Lastensuojelun omia palveluja on rajallinen määrä ja ne on tarkoitettu vastaamaan tiettyihin tuen tarpeisiin. Osaan asiakkaiden tuen tarpeista vastataan ohjaamalla asiakas yleisiin, kaikille tarkoitettuihin palveluihin.

Lastensuojelun rakennemuutoksen tavoite on vahvistaa lastensuojelun avohuoltoa, joka tarkoittaa myös palvelujen sisällöllistä kehittämistä. Kehittämistyössä kuullaan myös asiakkaita, sekä lapsia, nuoria että vanhempia ns. kokemusasiantuntijan roolissa.

Lastensuojelulain mukaan lapsen edun näkökulma on työn lähtökohta ja se tuo asiakastyöhön paineita, koska lapsen ja lapsen vanhempien edun välillä voi olla ristiriita ja tällöin koko perheen kanssa työskentely haastaa sosiaalityöntekijän osaamista ja vuorovaikutustaitoja. Erityisen haasteellisia ovat tilanteet, joissa sosiaalityöntekijä valmistelee lapsen huostaanottoa ja sijoitusta kodin ulkopuolelle ja vanhemmat ovat eri mieltä sijoituksen tarpeesta. Näissäkin tilanteissa lapsen edun mukaista on saada vanhemmat hyväksymään lapsen huostaanotto ja

sijoitus kodin ulkopuolelle ja käynnistää esim. vanhempien kuntoutus niin, että perheen jälleen yhdistäminen on mahdollista. Lastensuojelutyössä on aina läsnä sekä kontrolli että tuki ja näiden elementtien yhtäaikaista läsnäolo tekee lastensuojelutyöstä hyvin vaativaa sekä asiakkaille että työntekijöille.

Lastensuojelua koskevista päätöksistä, kuten huostassa pidon lopettamisesta, lapsen yhteydenpidon rajoittamisesta ja sijaishuoltopaikan muuttamisesta koskevista päätöksistä, asianosaisilla on oikeus valittaa hallinto-oikeuteen ja tarvittaessa edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joka viime kädessä arvioi, onko lapsen etu toteutunut. Muutoksenhakuoikeus turvaa osaltaan lastensuojelun asiakkaan asemaa ja oikeuksia.

Sosiaaliamies toi esille tilanteen, jossa asiakas ei ollut tietoinen, että lapsiperheiden kotipalvelusta oltiin yhteydessä lastensuojeluun, koska kotipalvelu oli määritetty lastensuojelun avohuollon tukitoimeksi. Kyseessä olevassa tilanteessa työntekijät eivät ole noudattaneet lastensuojelutyön periaatetta, että vuoropuhelu on avointa ja asiakas on aina tietoinen lastensuojelun ja yhteistyökumppanin välisestä yhteydenpidosta.

Selvityksessä viitataan Etelä-Suomen aluehallintoviraston tekemään päätökseen, jolla sosiaalilautakunta veloitettiin ryhtymään toimenpiteisiin lastensuojelulaissa määrättyjen määräaikaisten noudattamiseksi. Lastensuojelutarpeen selvitykset keskitettiin vuonna 2012 vastaanottotiimeihin, vahvistettiin selvitystyön resursseja ja kiinnitettiin huomiota asiakastietojärjestelmän oikeaan käyttöön. Aluehallintovirasto totesi joulukuussa 2012, että sosiaaliviraston toimenpiteet lastensuojelun määräaikaisten saattamiseksi lain mukaisiksi ovat olleet asianmukaiset ja riittävät.

Työntekijän tavoitettavuus

Aikuissosiaalityön sosiaalityöntekijöillä on tavoitteena tavata erityisesti uudet toimeentulotuen hakijat asiakaskäynnillä. Toimeentulotukeen liittyviä yhteydenottopyyntöjä oli 34 323. Yhteydenottopyynnöistä 30 %:iin vastattiin puhelimitse, asiakkaista 39 %:lle varattiin aika sosiaalialan ammattilaiselle ja 14 %:iin yhteydenotoista vastattiin muilla tavoin.

Toimeentulotukilain 14 a §:n 4 momentin mukaan asiakkaalla tulee järjestää mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti sosiaalialan ammattilaisen kanssa viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä sen jälkeen, kun asiakas on tätä pyytänyt.

Lastenvalvojen tehtävistä isyysasiat hoidetaan kiireellisinä siten, että ne ovat lastenvalvojen tehtävissä ensisijaisia ja jonotusaika

isyysasioissa on ollut yhdestä kahteen viikkoa. Lastenvalvojen sopimuspalvelun jonotustilannetta on seurattu ja jonotusaika on ollut viimeisen vuoden ajan kahdesta noin kolmeen ja puoleen kuukautta. Lastenvalvoajaresurssia on pystytty vahvistamaan siten, että 1.3.2013 alkaen käytössä on ollut 12 lastenvalvojavakanssia. Jonotilannetta seurataan edelleen kuukausittain ja mahdollisuuksien mukaan pyritään lisäämään henkilöstöresurssia.

Organisaatiossa tapahtuvat muutokset vaikuttavat aina asiakkaiden kanssa tehtävään työhön ja heidän saamiinsa palveluihin. Sosiaaliasemien ja lastensuojelun toiminnassa nämä muutokset osuivat kahdelle peräkkäiselle vuodelle ja vaikutukset asiakaspalvelussa olivat väistämättömiä. Sosiaali- ja terveystoimen yhdistymisen vakiintuessa on kuitenkin odotettavissa entistä parempaa palvelua asiakkaille.

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut

Sosiaaliasiamies sai vuonna 2012 yhteensä 1255 palautetta joista 81 (6,5%) koski vanhusten palveluita.

Turvallisuuden varmistaminen on ikäihmisten hoidon järjestämisen eräs peruslähtökohta. Omaiset ovat usein valmiita jopa ohittamaan vanhuksen oman tahdon hänen turvallisuutensa nimissä. Viranomaisten tehtävänä on varmistaa myös se, että asiakkaan itsemääräämisoikeus toteutuu, eikä hänen elämänsä puututa enempää kuin on aivan välttämätöntä. SAS-prosessissa on entistä enemmän painotettu itse vanhuksen kuulemistä, kun muuttamisen tarvetta kotoa ympärivuorokautiseen hoivaan arvioidaan.

SAS-prosessin kehittämisen tarve on tunnistettu ja vuoden 2013 aikana kiinnitetään erityistä huomiota asiakkaiden tiedottamiseen ja ohjaukseen.

SAS-työpari painottaa hoitorisuuskriteerien täyttymisen lisäksi sitä, että avohoidon tukitoimet ovat olleet kattavasti käytössä ja terveydentila on selvitetty ja vakaa. Lisäksi edellytetään, että kotona hoitamisessa on jokin selkeä este, ja että kodin ulkopuolisen hoidon järjestäminen on asiakkaan tahdon ja kokonaisedun mukaista. SAS-järjestelmän tehtävänä on varmistaa, että Helsingin ympärivuorokautisen hoidon paikan saavat ne, jotka sitä eniten tarvitsevat. SAS-työparit toimivat objektiivisena asiantuntijaelimenä, jonka tehtävä on valvoa kriteereiden täyttymistä, palvelun kohdentumista ja tasapuolisuutta. Tämän vuoksi on mahdollista, että asiakkaan hoitavan tiimin näkemys poikkeaa SAS-työparin näkemyksestä.

Mikäli on yksiselitteisen selvää, että vanhuksella ei ole edellytyksiä selvitä kotona päiväkään maksimaalisen avun turvin, häntä ei

kotiuteta. Kotiutus päätöksen tekee sairaalan lääkäri. SAS-prosessin vireillepano ei edellytä sitä, että potilas kotiutetaan ilman kotiutumisen edellytyksiä.

Joulukuussa 2012 ympärivuorokautista hoivaa jonotti 225 vanhusta. Yhteensä vuonna 2012 jonoon otettiin 924 vanhusta ja hoitopaikoille sijoitettiin 1057 vanhusta. Oleellisempaa kuin jonottajien määrä on jonotusaika. Jonotusaika vaihtelee asiakkaan kiireellisyyden mukaan. Maaliskuussa 66 asiakasta oli jonottanut yli 3 kuukautta. Vuonna 2013 käyttöön otettu sähköinen SAS-järjestelmä mahdollistaa paremman jonotusajan seurannan.

Helsingissä on viime vuosina tehty lukuisia yksiköiden muuntoja laitoshoidosta palveluasumiseen. Tämä muutos pohjautuu valtakunnalliseen laatusuositukseen ja linjauksiin, jossa ympärivuorokautinen hoiva pyritään ensisijaisesti järjestämään palveluasumisessa. Tuleva vanhustalaki linjaa ympärivuorokautisen hoivan järjestämisen myös em. tavalla. Ympärivuorokautisen palveluasumisen palvelukonsepti on muokattu vastaamaan myös erittäin runsaasti hoitoa vaativien vanhusten palvelun ja hoivan tarpeisiin. Siinä ei edellytetä, että asiakas järjestää ja huolehtii itse maksuistaan ja tarvitsemistaan palveluista, vaan nämä huolehtii hoitoyksikkö, asukkaan läheinen tai edunvalvoja. Hoitoyksikkö huolehtii edelleen käytännössä mm. koko lääkehuollon alkaen lääkkeiden hankkimisesta. Asiaksmaksuissa tulee suurin muutos, sillä lasku koostuu vuokrasta, ateriamaksusta ja palvelumaksuista ja kokonaisuus on edelleen tulojen mukainen siten, että käyttövaraa on jätävä vähintään 20 % tai minimissään 254 euroa kuukaudessa. Tästä käyttövarasta, joka on selkeästi suurempi kuin laitoshoidon käyttövara asiakkaan maksettavaksi tulevat lääkemenot ja henkilökohtaiset menot. Asiakas on myös oikeutettu Kelan etuuksiin kuten asumistukeen ja sairausvakuutukseen (mm. lääkekatto). Näiden hakemisessa avustaa tarvittaessa hoitoyksikkö ja vanhuspalvelujen sosiaalityöntekijät.

Arviointi- ja kuntoutusyksiköiden tehtävänä on tukea asiakkaan kuntoutumista ja toimintakykyä jotta kotona asuminen mahdollistuisi edelleen. Kuntoutus- ja arviointiyksiköitä on monipuolisten palvelukeskusten yhteydessä yhteensä kymmenen. Ne eivät ole profiloituneet iän ja diagnoosin mukaan. Asiakkaalle tehdään pitkäaikaismaksupäätös, kun yhtäjaksoinen hoito menee yli 3 kuukauden.

Vanhuspalvelut ovat sosiaalihuoltolain alaisia palveluita ja määrärahasidonnaisia. Tavoitteena on järjestää asiakkaalle hänen tarpeitaan vastaavat palvelut, mutta palveluvalikoima on ollut erilainen vanhuspalveluissa. Uudessa sosiaali- ja terveystieteiden organisaatiossa ikäraajat ovat poistuneet ja asiakkaan palvelutarve ratkaisee palvelujen järjestämistahon."

17.06.2013

Stj/1

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970
karri.valimaki(a)hel.fi
Maria Kahila, erityissuunnittelija, puhelin: 310 43087
maria.kahila(a)hel.fi
Tuulikki Siltari, arviointitoiminnan johtaja, puhelin: 310 69984
tuulikki.siltari(a)hel.fi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566